

DAACIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

Sedința hotărâtoare a Parlamentului englez

Anglia unitară va acționa

„Vom arăta lumii, că tot așa cum gândim, vom ști să și acționăm”

Ne vom ajuta prietenii și vom lupta pentru principiile de libertate

Impresionantul discurs al dlui Chamberlain

Londra, 24. — La ora 14.53 D. Chamberlain a luat cuvântul în Camera Comunelor pentru a expune punctul de vedere al guvernului față de ultimele evenimente. Vorbind de Polonia, primul ministru a accentuat că conducătorii Poloniei, neclințiți în hotărârea lor de a rezista oricărui atac împotriva independenței țării lor, n'au provocat prin nimic. Au fost totdeauna gata, și sunt gata și acum, să discute diferendele cu guvernul german, dacă ar fi siguri că discuțiile s'ar desfășura fără amenințări și acte de violență, și cu oarecare probabilitate, că termenii unui eventual acord vor fi respectați în viitor, atât în litere cât și în spiritul lor. Ori pregătirile militare au fost făcute — în Germania pe o scară atât de vastă, încât această țară este actualmente complet pregătită de războiu. Devenind evident că se apropie o criză de prima mărime, guvernul britanic a socotit că este momentul să ceară aprobarea parlamentului pentru noi măsuri de apărare națională.

S'A ARUNCAT IN MIU OCUL
NOSTRU O BOMBA

A venit apoi vestea pactului între Germania și soviete. Nu vreau să ascund că această știre a surprins guvernul britanic și l'a surprins cât se poate de neplăcut. D. Molotov a declarat de curând că dificultățile ce stau în calea unui acord politic și militar anglo-franco-sovietic nu sunt de neînvinș. Negocierile între misiunile militare erau în progres și se desfășurau pe bază de încredere reciprocă, când decedată s'a aruncat în mijlocul lor această bombă. Astăzi este adânc tulburător, să aflăm că aceste conversații se desfășurau pentru noi pe această bază de încredere, în timp ce guvernul sovietic negocia un pact secret cu Germania. Cu un scop care era incompatibil cu țelurile politice externe, așa cum se prezentase nouă (aplauze generale).

EFFECTUL ASUPRA SITUAȚIEI
INTERNAȚIONALE

Nu vreau să mă pronunț definitiv asupra acestui incident. Se pune însă întrebarea: care a fost efectul acestui acord asupra situației internaționale și asupra politicii anglo-franceze? La Berlin știrea acordului a fost salutată într'un spirit extrem de cinic, ca o mare victorie diplomatică, care înlătură pericolul războiului, întrucât nici noi, nici Franța nu ne vom îndeplini obligațiile față de Polonia. Este prima noastră datorie să înlăturăm asemenea iluzii periculoase.

„AM TRIMIS UN MESAGIU
D-LUI HITLER”

Dat fiind atitudinea guvernului din Berlin, guvernul a socotit că este de da-

toria sa, în momentul de față, să nu lase absolut nici-o posibilitate de înțelegere greșită a punctului nostru de vedere. Pentru că guvernul german să nu aibă nici-o îndoială asupra acestui lucru ambasadorul Marelui Britanii la Berlin a primit instrucțiuni să ceară a fi primit de Führerul și să-i înmăneze din partea mea un mesaj al guvernului britanic. Scopul a fost de a preciza din nou poziția noastră. Răspunsul cancelarului cuprindea o reafirmare a tezei germane, că estul european este o sferă în care Germania ar trebui să aibă mână liberă și dacă noi sau o altă țară cu interese mai puțin directe, ne-am hotărâ să ne amestecăm în această zonă, vina pentru conflictul ce ar rezulta, ar reveni numai acestor țări.

NE VOM AJUTA PRIETENII

Prima noastră acțiune a fost de a face o declarație că obligațiile noastre față de Po-

lonia și de celelalte state rămân neschimbate. Măsurile pe care le-am luat noi până acum au avut un caracter de prevedere și defensivă. Țin să resping cu toată tăria sugestia, — dacă se va face o asemenea sugestie, — că aceste măsuri ale noastre implică un act de amenințare. Nu constituie o amenințare faptul de a te pregăti să-ți ajuți prietenii, cari se apără contra forței.

JUDICAȚILE DE SIMPATIE ALE

INDICAȚIILE DE SIMPATIE ALE

Catastrofa nu s'a abătut încă asupra noastră și trebuie să mai sperăm, că rațiunea și bunul simț vor reuși până în cele din urmă să se afirme. Declarațiile mele redau sigur vederile guvernului francez, ca care am păstrat contactul strâns, indeobște cunoscut. Indicațiile asupra simpatiei pe care o nutresc dominiioanele față de eforturile no-

stre neobosite pentru cauza păcii și atitudinea lor în cazul când aceste eforturi nu ar duce la rezultatul urmărit, au constituit puternice încurajări pentru noi. (Aplauze puternice).

NE VOM LUPTA PENTRU PASTRAREA NEȘTIRBITĂ A PRINCIPIILOR DE LIBERTATE

Ne vom vedea silți să pornim o luptă, care în mod necesar va fi însoțită de suferințe și mizerie pentru întreaga omenire și al cărei sfârșit nimeni nu-l poate prevedea. Nu vom lupta pentru viitorul politic al unui oraș îndepărtat dintr'o țară străină, ci pentru păstrarea neștirbită a acestor principii, despre care am vorbit și a căror distrugere ar însemna nimicirea popoarelor lumii.

VOM ȘTI SA ACȚIONAM

Nu de noi depinde dacă va fi pace sau războiu. Vreau să sper că acei cari au responsabilitatea de a hotărâ în această privință se vor gândi la milioanele de oameni a căror soartă depinde de acțiunea lor. În ce ne privește, țara unită ne urmează, și în acest ceas critic cred că noi din această Cameră vom face cauză comună și că în această după amiază vom arăta lumii, că tot așa, cum gândim, vom ști și să acționăm, adică așa, ca o națiune unitară. (Aplauze nesfârșite de pe toate băncile au salutat ultimele cuvinte ale șefului guvernului).

Cuvântarea a durat 30 de minute. Glasul primului ministru a fost ferm și calm la început, dar spre sfârșit a devenit mult mai amplu și plin de o căldură rar întâlnită în declarațiile lui Chamberlain.

Un mesagiu al Președintelui Roosevelt către Regele Italiei

Propuneri pentru rezolvarea pacifică a crizei prezente

WASHINGTON, 25. (RADOR). — D. ROOSEVELT A ADRESAT REGELUI ITALIEI O TELEGRAMĂ IN CARE II CERE SĂ FORMULEZE PROPUNERI PENTRU REZOLVAREA PACIFICĂ A CRIZEI PREZENTE.

ACEST MESAJ A FOST CITIT SUVERANULUI ITALIEI DE AMBASA-

DORUL STATELOR UNITE LA ROMA LA ORA 14. TELEGRAMA ARE APROXIMATIV CINCISUTE CUVINTE. TEXTUL TELEGRAMEI A FOST REMIS PRESEI DE D. HULL, MINISTRUL DE EXTERNE, IN MOMENTUL CAND D. ROOSEVELT S'A INAPOIAT LA WASHINGTON.

Guvern de Uniune Națională în Franța

Vehiculele particulare au fost rechiziționate

Paris, 24 (Rador). — În cursul deliberărilor consiliului de miniștri d. Daladier a făcut o expunere asupra măsurilor militare și de securitate, pe care a trebuit să le ia. Apoi d. Bonnet a făcut o expunere asupra situației externe și mai ales asupra pactului germano-sovietic.

Agencia „Havas” comunică că d. Bonnet a examinat împreună cu colegii săi concluzia practică ce trebuie trasă din evenimentul diplomatic dela Moscova, îndeosebi în ceea ce privește șederea misiunii militare în capitala Sovietelor. Se

pare că guvernul n'a luat până acum nicio hotărâre în această privință.

RECHIZIȚIONAREA VEHICULELOR PARTICULARE

Paris, 24 (Rador). — Chemarea sub arme a câtorva categorii de ezervisti și ordinul de rechiziționare a vehiculelor particulare n'au tulburat câtuși de puțin înfățișarea calmă a Parisului. Pe toate fețele se poate citi o liniște plină de hotărâre, care dovedește că războiul nervi-

lor n'a dat rezultatul urmărit de cei ce l-au oorganizat. Toți francezii stau strâns uniți în jurul guvernului și tot atât de calmi ca și el.

GUVERN DE UNIUNE NAȚIONALĂ IN FRANȚA

Paris, 25 (Rador). — IN CERCURILE BINE INFORMATE SE AFIRMĂ CĂ D. DALADIER SE PREGATEȘTE SĂ FACĂ UN CALDUROS APEL LA UNIRE, PENTRU FORMAREA UNUI GUVERN DE UNIUNE NAȚIONALĂ.

Despre opera Chir-Ianulea și altele

Cel mai reprezentativ și inspirat compozitor bănățean, maestrul Sabin Drăgoi, se destăinuște „Daciei”

Timișoara, 25. — In programul marilor festivități ale „Astrei”, ce vor avea loc la Cluj, nu peste multă vreme, este cuprinsă și reprezentarea în premieră, a unei părți din opera comică Chir-Ianulea, concepută de cel mai reprezentativ compozitor al muzicii românești, Sabin Drăgoi, fiu de frunte al Banatului.

Am socotit de cuviință, ca folosind-ne de acest prilej, să stăm de vorbă cu maestrul Drăgoi, pentru a fixa împrejurările în cari a fost luată monumentală opera Chir-Ianulea, inspirată după nuvela cu acelaș titlu a nemuritorului Caragiale.

L-am găsit pe maestru, în cabinetul directorial dela Conservatorul de muzică din Timișoara, tratând cu un editor, care vrea să-i cumpere întreaga operă muzicală...

Am avut un mic răgaz, în acest timp, să admir interiorul camerei, pe pereții căreia se înșirau fotografiile cu autografe ale marilor compozitori români Enescu, Brediceanu, M. Jora, etc.

Pe pianul așezat într'un colț, fotografia lui Octavian Goga, — pentru opera căruia maestrul are un adevărat cult, — și una a d-lui prof. Dimitrie Gusti, emeritul propagandist al României, peste hotare.

N'am mai avut timpul, să contemplez capul de studiu ce-l reprezenta, — operă a sculptorului bănățean Romulus Ladea —, căci interlocutorul meu, întrebă cu afabilitate cu ce poate servi ziarul „Dacia”.

Privind admirativ fruntea boltită, sub care se frământă atâtea opere muzicale, în procesul lor de desăvârșire, începui modest cu întrebările, a căror ordine fixată dinainte pierise.

In ce împrejurări ați început „Chir-Ianulea”?

După ce scrisesem o dramă muzicală „Năpastă” și misterul sacru „Constantin Brâncoveanu”, simțeam nevoia de a aborda genul operei comice. Niciuna din piesele teatrale existente, n'avea o adaptare specială făcută de un scriitor, care să fi cunoscut și chestiunile mai intime ale muzicii scenice.

Mi-am ales nuvela Chir-Ianulea a lui Caragiale. Răposatul Octavian Goga a spus că este o idee genială, de a mă fi gândit la asta.

Încă în toamna lui 1930, după ce făcusem libretul, împreună cu regretatul Radu Urlițianu, poetul Ardealului, Octavian Goga, îl cetai într'o noapte, obosit cum era, după niște drumuri lungi.

Ce v'a îndemnat la crearea operei?

„Am socotit necesar, după ce am încercat să creez genuri dramatic și religios — de cari am pomenit înainte — să realizez această operă, prin mijloacele muzicii românești, — chiar cu riscul de a comite greșeli (vorbă să fie) —, față de acei obișnuiți să vadă și să simtă prin prizmă străină, pentru propagarea muzicii românești, îmbogățirea repertoriului și pentru a deschide drumuri noi.

„La dorința regretatului Urlițianu — contrar obiceiului meu — am început să lucrez mijlocul operei și anume, simfonia nopții de Crăciun, — pe care am găsit posibilitatea să o plasez în această acțiune, ca să se poată răspândi, ca o parte independentă, cu mult înaintea operei, la concerte simfonice, fiind astfel mai accesibilă marelui public.”

Când ați început să scrieți opera?

„Am început compunerea acestei opere încă din toamna anului 1930, dar diferite împrejurări și multe lucrări suverori, mai mici și mai mari, între cari: Divertismentul sacru, Poemul Neamului, Monografia muzicală a comunei Belinț, Liturgia solemnă și altele, au amânat mereu terminarea operei Chir-Ianulea.

Dealtecum, este și de proporții mai mari decât celelalte două opere.”

Orchestrația și cea mai mare parte a operii a fost luată la Zam, în județul Hunedoara, unde maestrul Sabin Drăgoi și-a petrecut concediile de vară din ultimii ani. Întreaga operă a fost terminată la 21 Iulie 1938, după cum indică maestrul, manu-propriu, în partitura originală.

Motive din folklorul românesc

In continuare, maestrul ne spune că a întrebunțat, în foarte mică măsură, motive luate direct din folklorul nostru muzical, adaptându-le unde se găsea loc pentru ele.

Dar cea mai mare parte sunt compuse — tot în gen românesc — bineînțeles în genul propriu al maestrului Drăgoi, care l-a făcut cunoscut și apreciat, ca cel mai genial compozitor român după marele Enescu, — al vremurilor de astăzi.

Infruntând o critică severă a prezentului, care nu de puține ori își manifesta scepticismul, față de această apariție meteorică de pe plaiurile de dincoace de Carpați, opera maestrului Drăgoi va infrunța, prin temeinicia ei, veacurile de trăire a nației noastre.

Chir-Ianulea la București și la serbările „Astrei” dela Cluj

La întrebările noastre, cari nu-l slăbesc o clipă, maestrul continuă să răspundă, cu aceeaș amabilitate:

„Chir-Ianulea a fost primită în repertoriul Operei din București, încă din toamna trecută, comandându-se atunci materialul necesar pentru reprezentație și repetiții, cari cu toate împrejurările vitrege ale anului în curs, s'au efectuat la vreme.

Intre timp, comitetul „Astrei” s'a gândit că ar fi potrivit, cu ocazia festivităților jubiliare, de proporții mai excepționale, dela Cluj, să se reprezinte o operă locală, solicitându-mi prima audicție a acestei opere.

Am acceptat cu cea mai mare plăcere invitația, rămânând ca premiera dela București să întârzie cu câteva luni, cam până'n Ianuarie sau Februarie.

Având în vedere că timpul necesar repetițiilor, pentru reprezentația de gală dela Cluj, era mai mult decât insuficient, am căzut de acord cu onorata conducere a „Astrei”, ca să se reprezinte cu acest prilej numai tabloul II din actul I (cel

cu simfonia nopții de Crăciun) și întreg actul al III-lea, cari conțin mai mult element liric. Am fost nevoit la această prescurtare și din cauza bogatului program, încadrat în reprezentația de gală, ce se va desfășura într'o durată de 2 ore. Ori, reprezentarea celor 3 acte, cuprinzând 6 tablouri — ale operei Chir-Ianulea — ar dura 5 ore. Distribuția este strălucită și artiștii Operei din Cluj se întrec pe ei, punându-și toată dragostea și elanul în cumpănă, ca să împlinescă cerințele operei Chir-Ianulea.

„La o veche dorință a d-lui dr. Iuliu Hatieganu, organizatorul „Șoimilor Carpaților” și președintele despărțământului „Astrei” din Cluj, am compus pentru șoimii d-sale un imn-crez, care va fi cântat cu acelaș prilej de 5000 de persoane și 2 fanfare.

Ce lucrări pregătiți în viitor?

„Intrucât timpul îmi permite, am început un concert pentru pian cu orchestră și o colecție documentară de muzică românească, pentru voce cu pian, cu textul tradus în două limbi streine.

Fac această colecție la dorința exprimată de editorul meu „Frații Moravetz”, după modelul compozitorului Rimsky Korsakoff, care a editat o asemenea lucrare, cuprinzând cântece rusești alese.

Deasemeni ni-a destăinuit maestrul dorința de a închina eroului revoluției ardelenne, legendarului Horia, o operă monumentală, al cărei libret va fi scris de Victor Ion Popa și alte planuri, întru realizarea cărora se străduiesc acest geniu al muzicii noastre, pe care nu-l pot birui nici oboselele muncii încordate, nici grijele materiale, ci numai timpul, dușmanul de neînlăturat al marilor creatori.

Inserarea s'a strecurat molcom pe fereaștră. Claviatura pianului, din care mâinile maestrului scoteau melodii înaripate, s'a cufundat în tăcere de lac mort. Glasul limpede, care m'a cuprins în vraja lui, n'a mai rostit decât un simplu salut și am strâns cu emoție, mâna care mi se întindea binevoitoare. Din colțul semi-obscur al camerei, mă urmăreau cu solipiri neînțelese și adânci, ochii de sub fruntea boltită a maestrului...

GRUIA FLORUȚU

Descoperirile săpăturilor arheologice de la Jadani și Cerneteaz

O declarație a dlui dr. Ioachim Miloia

Timișoara, 25. — D. dr. Ioachim Miloia directorul Muzeului Banatului, sosit ieri dela Jadani unde s'a terminat prima secțiune a lucrărilor de cercetare a primului val extern, — a făcut ziarului nostru următoarea comunicare importantă:

Până'n prezent s-au făcut peste val săpături pe întindere de 100 m. lungime — încât a eșit la iveală săpătura din dreapta și stânga valului. Valul se constată acum, că era făcut din pământ bătut. Se cunosc chiar palisadele sau urmele stâlpilor de lemn ai întăriturilor. Valul are azi trei metri înălțime. Cioburile găsite în val datează dintr'o epocă veche pre română.

Cercetările făcute în interiorul inelului cel mai interior al valului (sau iarcului cum numește poporul acel val) arată, după ceramică aflată, așezări ce nu contrazic mult epoca ceramică din val. S'au găsit securi de bronz specifici dacice. Într'un loc una din stațiuni e avansată până în epoca romană, — dacă nu

cumva această ceramică este de import. Rămâne încă de văzut de asemenea dacă mormintele nu datează unei epoci mai apropiate.

De acum urmează a se face secțiune în al doilea val.

Cetatea de pământ dela Cerneteaz.

Până în prezent majoritatea istoricilor considerau „cetatea de pământ” dela Cerneteaz ca pe un ring avar. De altfel ea a fost trecută așa și în toate hărțile de până azi. Cercetările noastre însă sunt în măsură să răstoarne definitiv această teorie.

La Cerneteaz este o așezare medievală, pe o întindere de circa 100 jughere. Pare a fi fost destul de puternică această așezare la timpul său din moment ce a avut o biserică întărită cu șanț. Iar „cetatea de pământ” nui. altceva decât șanțul fostei biserici.

În interior acel șanț prezintă foarte multe spărturi cari se datoresc căutărilor de comori din toate timpurile.

MEMENTO TIMIȘOREAN

Calendar

VINERI 25 AUGUST

Ortodox: Aducerea Moaștelor Sfântului Apostol Bartolomeu.

Catolic: Sf. Ludovic Regele († 1270).

Farmacii de serviciu. Circ. I: Weisz, Str. Mercy. — Circ. II: Șarpe, Piața Traian 7. — Circ. III: Merker, Str. Miron Costin 1. — Circ. IV: Ungváry, Str. Preyer 1. — Circ. V: Kőváry-Chioreanu. — Fratelia: Panajoth. — Freidorf: Eremita.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Conflict” cu Corinne Luchain și Annie Ducaus.

Scala: „Leopardul Suzanei” cu Katherine Hepburn și Cary Grant; „Prizonierul din Zenda” cu Ronald Colman și Douglas Fairbanks.

Corso (fost Rivoli): „Ultima baricadă” cu Randoif Scott și Joan Bennett.

Apollo: „Oameni în lanțuri” și „Agentul mascat”.

Radio

VINERI 25 AUGUST

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 7: Concert de dimineață (discuri), Gimnastică ritmică, Continuarea concertului dimineții (discuri), Sfaturi gospodărești și igienice. Ora 12: Muzică variată (discuri). Ora 13: Ora, Sport, Cota Dunării și a barei Sulina. Ora 13.05: Concert de prânz Orchestra Radio, dirij. de Ion Ghiga: Potpurii din opere: Potpurii din opereta „Clo-Clo” de Lehar; Specialități vieneze, potpurii de Hruby. Ora 13.45: Spectacole. Ora 13.54: Continuarea concertului: Uvertura „Printul Matusalem” de Joh. Strauss; Primăvara în pădurea vieneză, potpurii de Ascher. Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului Orchestrei Radio: Potpurii din „Casă cu trei fete” de Schubert-Berté; Potpurii de Weber pe valsuri de Strauss; Potpurii din opereta „La calul bălăz” de Benatzky. Ora 15.10: Actualități. Ora 19: Ora, Mersul vremii. Ora 19.02: Locuințe pentru muncitori de dr. G. Ionescu. Ora 19.17: Concert de orgă, cor și orchestră (discuri): Allegro din concertul în fa major și Marș din oratoriu „Heracles” de Händel (orgă: Alfred Sittard); Allegro din Concertul pentru orgă în fa major și Largo din oratoriu „Saul” de Händel (orgă: Alfred Sittard); Aleluia din „Messia” de Händel (Cor și Orch. filarm. din Berlin); Cor din „Patimile după Evanghelia lui Matei” de Bach (Cor și Orch. filarm. din Berlin); Fantezie în sol minor de Bach (orgă: Commette); Cor religios de Mozart. Ora 20: Prof. Nicolae Iorga: conferință. Ora 20.20: Dansuri și balete din vremea Regelui Soare și din roco (discuri): Rigaudon, musette și tambourin de Daquin (clavecîn: Roessen-Champion); Gavotă de Gluck (Quartetul Lener); Grétry și Musette de Gluck. Ora 20.40: „Rigoletto”, operă în 3 acte (4 tablouri) de Verdi (discuri). Corul și Orchestra Operei Scala dirijate de Carlo Sabajno. În pauza I (21.35—21.50): Radio-jurnal (I); Sport. În pauza II (22.15—22.30): Radio-jurnal (II). Ora 22.45: Muzică distractivă (discuri): Sicilia, paso doble de Appollonio și Poesia tango de Rixner; Melodie de Filippucci și Serenadă de Becce; Melodie de Graff și Claribel (voce: Phil Regan); Potpurii de căntece de Plossow (pian: Herbert Jäger); Etudiantina, vals de Waldteufel; Fox, intermezzo de Mück și Jocul umbrelor, fox de Schütze; Melodie de Dostal și Melodie de Kollo (voce: Wilhelm Leiseifer); Fantezie din „Marele Mongol” de Audran; Fantezie rusă de Benedict. Ora 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană și italiană.

Bătuț de ginere, un bătrân încetează după o lună din viață

Timișoara, 25. — În comuna Bulgăruș din județul nostru a încetat ieri pela amiază din viață bătrânul sătean Ioan Wolg.

Pela sfârșitul unei trecute, Ioan Wolg a fost bătut de ginerele său, Mihai Wilig, cu o furcă de lemn, din cauza unor neînțelegeri familiare. Bătrânul s'a ales depe urma acestei bătăi cu niște răni grave, care s'au infectat.

Ieri, apoi, el a murit din cauza septiciemiei.

Organele siguranței au deschis o anchetă pentru stabilirea adevărului, dispunând și facerea autopsiei cadavrului celui mort.

S'a fixat ultimul termen al depunerii expertizei în procesul frigoriferului

Timișoara, 25 — Completul secției a II-a a tribunalului din localitate, ce judecă procesul cu privire la frigoriferul municipiului, s'a pronunțat în ședința de ieri dimineață asupra depunerii concluziilor comisiei de experți, fixând ziua de 5 Septembrie ca o ultimă dată pentru depunerea expertizei.

Un tânăr arădan

moare în spitalul din Lipova,
din cauza unui accident
de mașină

Timișoara, 25. — Deunăzi, pe șoseaua națională Arad—Deva, în dreptul kilometrului 38/840 s'a înregistrat un groaznic accident.

Camionul no. 7782 București, încărcat cu niște butoaie, venind cu viteză mare pe șosea, din cauza șoferului Ioan Schauer, care nu era stăpân pe volan, s'a răsturnat într'un sant.

În mașină era și tânărul Alexandru Dana, în vârstă de 22 ani, din Arad. Acesta s'a rănit îngrozitor și a fost internat, apoi, în spitalul de stat din Lipova.

Cu toate îngrijirile date de medicii spitalului, nefericitul a încetat din viață peste puțin timp.

Ancheta accidentului o face parchetul depe lângă tribunalul din Arad, la a cărui cunoștință a fost adus cazul.

A murit prințul Colonna guvernatorul Romei

Roma, 25 (Rador). — Prințul Colonna, guvernatorul Romei, a încetat din viață Joi dimineață.

Scumpirea creditului în Anglia

Londra, 25 (Rador). — Scontul britanic a fost ridicat de la 2 la 4 la sută.

Misterioasa moarte a președintelui Boliviei

Accident sau sinucidere?

LA PAZ, 25 (Rador). Colonelul Busch, președintele Boliviei, a murit azi dimineață în circumstanțe încă nelămurite. După o versiune, la ora 5, întorcându-se de la o petrecere s'a sinucis cu un gloanț de revolver. După altă versiune s'a rănit mortal umblând cu o armă încărcată.

Mesagiul pacifist al Regelui Leopold al Belgiei

Moartea plutește deasupra Europei

„Facă D-zeu ca această catastrofă, care amenință
omenirea, să fie îndepărtată“

Bruxelles, 25 (Rador). — Regele Leopold a ținut o cuvântare aseară, la ora 20, înainte de dineul oferit ministrilor de externe ai Statelor din grupul Oslo.

Discursul, care a fost difuzat de la palatul regal, constituie un mișcător apel în favoarea păcii.

Regele a arătat că vorbește în numele șefilor de state din acest grup. Lumea — a spus Suveranul — trece printr'o perioadă de încordare de așa natură încât amenință colaborarea dintre state. Marile puteri au recurs la măsuri care echivalează cu mobilizarea. Micile state au motive să se teamă că vor deveni victimele unui conflict european în care vor putea fi atrase fără voia lor, cu toată politica lor de independență și cu toată voința lor de a rămâne neutre, ele sunt expuse la primejdia de a deveni obiectul unor acorduri înfăptuite fără cooperarea lor.

Lumea este amenințată de o prăbușire economică, deși nici nu s'au deschis ostilitățile. O luptă înfricoșătoare se pregătește în Europa. Continentul european vrea oare să se sinucidă într'un război care n'ar cunoaște nici învingători nici învinși? Opinia publică înclină să creadă că se luncă într'un război. Pretutindeni se observă o funeșă resemnare contra careia trebuie să se reacționeze. Niciun popor nu vrea să-și trimită copiii la măcel, pentru a răpi altuia dreptul de existență pe care o revendică pentru el însuși.

Interesele statelor nu sunt toate aceleași. Există însă oare asemenea interese care să nu poată fi conciliate mai bine înainte decât după un război? Răul mai poate fi încă evitat, dar timpul nu iartă. Trebuie să ne grăbim. Dreptul de a trăi trebuie să fie așezat pe o bază solidă. Pacea dorită este pacea care respectă

drepturile tuturor națiunilor. Trebuie să se dorească ca oamenii de cari depinde cursul evenimentelor să fie dispuși a-și supune divergențele lor de vederi și revendicările unor negocieri generale printr'o colaborare frățească. Facă Dumnezeu ca această catastrofă, care amenință omenirea să fie îndepărtată!

COMUNICATUL FINAL AL CONFERINȚEI DELA OSLO

Bruxelles, 25 (Rador). — Conferința reprezentanților statelor din grupul Oslo, a publicat un comunicat final care afirmă voința acestor state de a nu interveni într'un conflict, decât pentru apărarea independenței lor, dacă ar fi amenințată. Reprezentanții au confirmat voința statelor lor de a păstra un contact între ele pentru salvagardarea intereselor lor comune.

Textul pactului de neagresiune dintre Germania și Rusia

In cazul când una din părțile contractante ar fi atacată de o terță putere,
cealaltă parte contractantă nu va ajuta sub nici o formă terță putere

Franța a chemat sub drapel pe rezerviști

Moscova, 25 (Rador). — În cursul nopții s'a publicat următorul comunicat oficial:

D. von Ribbentrop a avut Miercuri după amiază în prezența ambasadorului german la Moscova Schulenberg o întrevedere cu dd. Molotov și Stalin, timp de trei ore. La ora 22 d. Ribbentrop s'a dus din nou la Kremlin pentru continuarea negocierilor, care s'au terminat prin încheierea unui pact de neagresiune între Germania și U. R. S. S. Pactul a fost semnat de von Ribbentrop și Molotov, în prezența lui Stalin și von Schulenberg.

Pactul are următorul text:

Guvernul Reichului și guvernul U. R. S. S. călăuzite de dorința de a consolida pacea între Germania și U. R. S. S și întemeindu-se pe prescripțiile fundamentale ale tratatului de neutralitate din 1926, a hotărât următoarele:

Art. 1. Cele două părți contractante se angajează a se abține de la orice acțiune agresivă și de la orice agresiune fie individuală fie împreună cu alte puteri.

Art. 2. În cazul când una din părțile contractante ar fi atacată de o terță putere cealaltă parte contractantă nu va ajuta sub nici o formă terță putere.

Art. 3. Cele două părți contractante vor rămâne pe viitor în contact consulta-

tiv pentru a se informa de chestiunile ce afectează interesele comune.

Art. 4. Niciuna din părțile contractante nu va participa la un grup de puteri îndreptat contra uneia din cele două părți.

Art. 5. În caz de divergență de vederi între părțile contractante, asupra unor chestiuni oarecare, cele două părți vor rezolva aceste diferende sau aceste conflicte pe calea unor schimburi de vederi amicale și la nevoie printr'o comisie de arbitraj.

Art. 6. Prezentul acord este încheiat pe o durată de 10 ani, în așa fel încât dacă una din cele două părți nu denunță tratatul cu un an înainte de expirare acordului, se va prelungi automat pe încă cinci ani.

Art. 7. Acordul va fi ratificat în cel mai scurt timp. Documentele de ratificare vor fi schimbate la Berlin. Acordul intră în vigoare imediat după semnare. Acordul a fost redactat în limba rusă și germană.

INCHEEAREA ACORDULUI A FOST
ADUSĂ LA CUNOȘTINȚA
CANCELARULUI

Moscova, 25 (Rador). — La ora 1 noaptea d. Ribbentrop a anunțat cancelarului Hitler încheierea pactului de ne-

agresiune germano-sovietic. D. Ribbentrop a plecat ieri, Joi la ora 13 cu avionul pentru a raporta Führerului.

RECEPȚIA DELA AMBASADA GERMANĂ

Moscova, 24 (Rador). — După terminarea amănunțitelor conversațiuni dintre dd. Ribbentrop și Molotov, o recepție intimă a avut loc la ambasada germană la care au luat parte membrii ambasadei și membrii delegației germane.

JAPONEZII N'AU PARTICIPAT LA RECEPȚIA DELA AMBASADA GERMANĂ

Moscova, 24 (Rador). — „Havas“ semnaleză că nici la aerodrom, nici la recepția dela ambasada germană n'a fost vreun reprezentant al ambasadei japoneze.

MISIUNILE MILITARE, BRITANICA ȘI FRANCEZA AU RĂMAS LA MOSCOVA

Moscova, 24 (Rador). — Doi membri ai misiunii militare britanice, căpitanii Davidson și Collier, au plecat cu avionul la Londra. Până la noi ordine, ceilalți ofițeri englezi și francezi vor continua să rămână la Moscova.

AMERICANII SĂ GRĂBESC SĂ PARASEASCA EUROPA

Londra, 24 (Rador). — Numeroși cetățeni americani cari veniseră în Europa spre a petrece vacanța, se inapoiază în State Unite, mai înainte de terminarea călătoriilor plănuite.

O REZOLUȚIE A PARTIDULUI LABURIST

Londra, 24 (Rador). — Consiliul național al partidului laburist întrunit ieri după amiază a publicat o declarație în care arată că mișcarea laburistă se va opune la „orice șovăială a politicii de rezistență colectivă contra oricărui fel de acte de agresiune din partea Germaniei.“

FRANȚA A CHEMAT SUB DRAPUL UN CONTINGENT DE REZERVISTI
Paris, 24 (Rador). — Președinția Consiliului comunică:

Dată fiind situația internațională, guvernul a hotărât să completeze măsurile militare luate mai dinainte, chemând sub drapel un contingent suplimentar din rezervă.

Școalele secundare își încep cursurile la 9 Septembrie

Profesorii vor fi prezenți dela 1 Septembrie
sub aspre sancțiuni

Examențele au loc între 1—8 Septembrie

București, 25 (SIR). — Ministerul Educației Naționale aduce la cunoștință generală că, în conformitate cu prevederile legii, anul școlar al școalelor secundare începe la 9 Septembrie.

Între 1—8 Septembrie se țin diferite examene prevăzute de regulament, iar în dimineața zilei de 9 Septembrie se deschid cursurile, prin sfîntirea apei și ridicarea Pavilionului.

Ministerul nu admite nici o derogare dela aceste dispozițiuni. Toți profesorii sunt obligați a fi prezenți la școalele lor în ziua de 1 Septembrie, ora 8 dimineața.

Directorii școalelor sunt obligați a raporta autorităților superioare orice absență începând cu 1 Septembrie, spre a se aplica sancțiunile legale.

De ieri până azi

D. V. V. TILIA A PLECAT LA LONDRA

București, 25 (SIR). — Aseară, la ora 20, a plecat la Londra d. V. V. Tilia ministrul României în capitala Angliei.

LUCRĂTORII REFUZĂ AMANAREA GREVEI CAILOR FERATE ENGLEZE

Londra, 25 (Rador). — Ministerul muncii a invitat pe lucrătorii dela căile ferate cari au hotărât să proclame greva Sâmbătă să amâne această grevă, dată fiind grava situație internațională.

Lucrătorii au refuzat.

SATIR ARESTAT LA BUCUREȘTI

București, 25 (SIR). — A fost arestat Marin Tuțar din București, str. Cazarma CFR, pentru faptul că la 12 August pe când se afla în gara de Nord a ademenit pe copila Georgeta Covaci de 9 ani, pe care a batjocorit-o molipsind-o de boli venerice.

A FOST ARESTAT CRIMINALUL CARE A ATACAT PE ȘOFERUL VI-DAEFF

București, 25 (SIR). — Poliția Capitalei, în urma unui denunț, a prins pe criminalul care a încercat să ucidă pe șoferul Alex. Vidoeff, în noaptea de 15 August pe Șoseaua Gherase din Capitală.

Numele acestuia este: Nicolae Gaita, de 17 ani, ucenic la o cismărie. El a declarat că a luat dela șofer suma de 1100 lei și că de patru ori a venit la locul crimei, „ca atras de un magnet”.

A mai declarat că a lucrat în complicitate cu un alt ucenic anume Vasile Constantin, dela care a împrumutat ciocanul cu care a lovit pe șofer și că ei voiau să se facă bandiți.

De relevant un gest al șoferilor de pe piața Bucureștilor, cari în fiecare seară au făcut colectă pentru ajutorarea familiei șoferului Alexandru Viadef aflat internat în spital.

TĂRANII DIN JUD. SALAJ DAU CONTRAVALOAREA CARUȚELOR LOR RECHIZITIONATE PENTRU INZESTRAREA ARMATEI

București, 25 (SIR). — Locuitorii aparținând comunelor din notariatul cercului Sacasani, jud. Salaj, și pretura plășii Suportul de Jos, același județ, au renunțat la plata caruțelor ce le-au fost rechiziționate, în folosul Inzestrării Armatei.

ALTE ARESTĂRI ÎN AFACEREA NEREGULELOR DELA SERVICIUL FARMACIILOR

București, 25 (SIR). — Se pare că afacerea neregulelor descoperite la Serviciul farmaciilor și droguierilor din Ministerul Sănătății va lua proporții. Pe lângă arestarea directorului aceluși serviciu, dr. N. Petrescu, eri au mai fost lansate mandate de arestare împotriva dlui Blum Liepmann din București, Calea Griviței 88 și a farmacistei Renée Diamant din București, str. Spătarului 52, dovedite că lucrau pentru traficul cu farmaciile și droguierile.

E posibil ca să mai fie arestate și alte persoane cari se îndeletniceau cu acest trafic.

SUCESUL ECHIPEI ROMANEȘTI DE DANSURI NAȚIONALE PE COASTA DE AZUR

București, 25 (SIR). — La marile manifestări închinatăe portului și jocurilor naționale, care au avut loc pe Coasta de Azur, Subsecretariatul Propagandei a trimis o echipă de dansatori condusă de maestrul Al. Dobrescu.

Pretutindeni echipa românească a primit numeroase mărturii de simpatie, iar d. Pellatt Finet, președintele Federației, a exprimat cu ocazia unui festival consacrat grupului român sentimentele de grațitudine pentru România ale organizatorilor festivităților.

SITUAȚIA LA SANGHAI

Sanghai, 25 (Rador). — Agenția Reuter transmite: Un svon necontrolat arată că peste 10.000 japonezi vor sosi pe zona din Sanghai.

În oraș s'au produs turburări din cauza scumpirii orezului.

PENTRU POMENIREA LUI GRIGORE FILIPESCU

București, 25 (SIR). — Pentru pomenirea sufletului lui Grigore Filipescu, s'a oficiat astăzi la ora 11 un parastas la biserică Batiște, din capitală, iar Duminică 27 August se va oficia Sf. Liturghie, după Sf. Liturghie o rugăciune în mânăș tirea Sinaia.

ARESTAREA UNEI ESCROACE

București, 25 (SIR). — Poliția Capitalei a arestat pe o abilă excroacă numită Antoinete Steliadis de 35 ani care, dându-se drept agentă sanitară, opera pe comerțanți și industriași.

CONCURSUL DE ACROBAȚIE AERIANĂ

București, 25 (SIR). — Concursul de acrobație aeriană amănât Duminică trecută din cauza vremii nefavorabile, se va desfășura astăzi, tot pe aerodromul Popești-Leordeni, de lângă București.

La marea cursă aviatică organizată de F. A. R. R. s'au înscris 34 echipagii cari pornesc Duminică 27 August.

SERBĂRI STRAJEREȘTI DE ÎNOT

București, 25 (SIR). — La 3 Septembrie vor fi mari serbări străjeresti de înot, organizate de Legiunea de străjeri din București, cu concursul Federației Române de Înot la strandul „Obor”.

EXCROCHERII CU CARNETE DE DEPUNERI CEO FALSE

București, 25 (SIR). — Parchetul Ilfov cercetează un nou gen de excrocherie aplicat cu succes de numitul Ion Lungu. El se ducea la C.E.C. depunea o mică sumă, apoi adăuga zerouri, făcând astfel o sumă importantă.

Cu acest carnet de depuneri fictive se ducea apoi să împrumute sume importante la diferite persoane, lăsându-le amanet . . . carnetul cu economii.

NUMIRI DE NORMALIȘTI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ȘI LA GRĂDINILE DE COPII

București, 25 (SIR). — Ministerul Educației Naționale a alcătuit tablourile normaliştilor cari au fost numiți în învățământul primar pe 1 Septembrie. Deasemenea a fost alcătuit și tabloul conducătoarelor de grădini de copii, numite tot pe 1 Septembrie. Aceste tablouri vor fi date curând publicității și cuprind seriile de normalişti dela 1934 până în prezent, cari au fost repartizați pe ținuturi și județe în baza locurilor vacante.

FALSIFICATOR ARESTAT

București, 25 (SIR). — A fost arestat Mihail Ionescu, din București, cartierul Băneasa, care a falsificat certificatul Chesturii din Galben, din Capitală, adăugându-și calitatea de student. El o comis apoi diferite falsuri.

EXAMEN DE CAPACITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR PENTRU MAESTRI ȘI AGRONOMI

București, 25 (SIR). — Maestrii, maestrele și agronomii care au urmat cursurile speciale organizate anul acesta, se vor prezenta la examenul de capacitate pentru învățământul primar, pe ziua 4 Septembrie.

AMPLOAREA FRAUDELOR DELA MUNICIPIUL BUCUREȘTI

București, 25 (SIR). — La cabinetul de Instrucție Ilfov, primindu-se un denunț referitor la o altă fraudă de 4 milioane lei, instrucția în afacerea neregulelor dela Municipiul București, a fost prelungită. Probabil că se va proceda la alte arestări.

Inspectiile inopinabile

ale Excelenței Sale d-lui rezident regal dr. Alexandru Marta

Inspekția dela administrațiile financiare

Timișoara, 25. — După inspekția inopinată făcută în cursul zilei de Miercuri la operațiile de valorificarea grăului din Timișoara, Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta a inspectat Joi dimineața, cu totul inopinat, inspectoratul regional de finanțe și cele trei administrații financiare timișorene.

Excelența Sa și-a făcut apariția la inspectoratul regional de finanțe cu ceva înainte de ora 11 dimineața. Aici a fost întâmpinat de d. inspector regional financiar Vasile Tăutu, care l-a condus pe șeful administrativ al ținutului prin toate birourile serviciilor financiare, începând cu inspectoratul și terminând cu cele trei administrații: de constatare a impozitelor directe, de constatare a impozitelor indirecte, de încasări și plăți. Excelența Sa s'a interesat în fiecare birou în parte de mersul lucrărilor mai importante, insistând îndeosebi asupra mersului încasărilor și asupra lucrărilor

de verificare și control la întreprinderi.

După terminarea inspekțiilor, s'a ordonat întreruperea lucrului la toate serviciile, funcționarii fiind convocați în sala mare a inspectoratului financiar. Excelența Sa a dat aici întregului personal diferite sfaturi, atrăgându-le atenția să se achite corect, cinstit și demn de îndatoririle lor. A cerut, mai ales, ca funcționarii să se poarte civilizată cu contribuabilii și să nu-și facă, sub masca intereselor statului, interesele lor personale.

D. Inspector financiar regional Vasile Tăutu, vorbind în numele funcționarilor în subordine, a mulțumit Excelenței Sale pentru sfaturile date, arătând că funcționarii fiscali vor continua să-și facă și în viitor datoria, cu răvnă și zelul de totdeauna.

Excelența Sa a părăsit inspectoratul financiar la ora 1.

Incasările municipiului Timișoara în primele cinci luni ale anului bugetar

Judecarea contestațiilor începe la 5 Septembrie

Timișoara, 25. — Incasările impozitelor municipale în primele cinci luni ale anului bugetar în curs se dovedesc a fi foarte slabe. Primăria municipiului apelează la contribuabili să-și achite cele două trimestre scadente din impozitele comunale, pentru a nu se recurge la execuții forțate, când plata dintr'odată a sumelor restante va fi mai grea.

Funcționarea comisiilor de apel
Comisiile de apel pentru judecarea contestațiilor la impunerea comunale își vor începe activitatea la 5 Septembrie.

După data de mai sus, contribuabilii în ordinea în care au fost citați în fața comisiilor, vor trebui să-și producă dovezile pe cari și-au întemeiat apelurile.

MICA PUBLICITATE

Folosiți mica publicitate a ziarului „DACIA” Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

Ziarul „DACIA”, cel mai răspândit organ românesc din Transilvania, fiind colportat la orașe și sate deopotrivă, pentru a-și servi cetitorii, cu începere de azi, publică o serie de cupoane cari adunate, dau dreptul la un anunț fără tarif.

6 CUPOANE TĂLĂTE ȘI PREZENTATE ADMINISTRĂȚIEI ZIARULUI DAU DREPTUL LA O PUBLICAȚIE GRATUITĂ DE 10 CUVINTE.

Pathefon „His Master's Voice”, nou, 45 plăci alese. Gigli, Schmidt, etc., de vânzare. L, Piața Unirii 5. Frizeria Szücs.

Direcțiunea Silvică U. D. R. din Oravița caută șofer pentru autocamioane. Doritorii să-și adreseze cereri.

De închiriat, garsonieră cu baie, intrare separată, vilă nouă. Ing. Cernescu, Bulev. Carmen Sylva 8.

— Dr. Peristea Artur medic internist, specialist în boli de inimă, stomac, plămâni etc. consultă din nou, Cetate Bulev. Duca 4, dela 9—11 și 3—5. Telefon 38—19.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau avis telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I 2.

De închiriat în centru 2 camere, anticameră, eventual baie, pentru birou sau locuință. A se interesa: Circ. I, Str. Ungureanu 9, etaj.

O masă lungă de birou nouă, de vânzare. Adresa: I, Str. Lonovici 2, etaj I.

Traduceri tehnice și literare în și din limbile română, franceză, germană și maghiară. Sub „Perfect” la Administrația ziarului.

Lección de limba franceză pentru progresși. Perfecționarea pronunțării. Eventual curs în grup, dela 1 Octombrie. Inscriseri la ziar.

Cumpăr casă familiară cu trei sau patru camere și dependințe, în Elisabetin. Ofertele a se adresa la ziar sub „Familiist”.

Caut locuință cu 2 camere și dependințe. Preferință în Iosefin sau spre Fratelia. A se adresa Missitcs, Str. Banatului 3.

Meditez elevi și adulți din limba română. Condițiuni avantajoase. Adresa la ziar.

CONCURS.

Conform art. 78 din regulamentul pentru aplicarea legii Statului funcționarilor publici se publică vacanța postului de grefier la notariatul Valea Brad, județul Hunedoara (No. 800/1939).

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile însoțite de actele prevăzute de art. 7 din statut, până în ziua de 31 August 1939.

Retribuțiunea lunară este de lei 1500, plus lei 300 din venitul dela Biletele de vite.

Valea Brad, la 7 August 1939.

Notar: Paul Pavel.

ZIARUL „DACIA”

Bonul
nr. 5

ECONOMICE

Spre organizarea unei cooperative de valorificare a produselor țărănești în județul Timiș-Torontal

Timișoara, 25. — În județul nostru se simte de mult nevoia unei puternice cooperative de valorificare a produselor țărănești, dar care să se ocupe și cu aprovizionarea agricultorilor cu cele necesare. Aceasta s'a remarcat și recent cu ocazia acordării mandatului de valorificare a grâului, care a fost luat de către Cooperativa Centrală de import-export din București.

Dar nu numai în ce privește grâul, ci și celelalte produse țărănești, ne lipsește organul de valorificare, cooperativa care să excludă pe intermediarii ce exploatează pe producătorii români.

ACȚIUNEA CAMEREI DE AGRICULTURĂ

Sesizați de către agricultori cu privire la diferite neajunsuri, dar în special în legătură cu modul de valorificare a grâului, conducătorii Camerei de Agricultură, s'au văzut siliți să pornească o acțiune în acest sens.

Astfel, d. Pavel Bıldaru, membru în comisia interimară a Camerei de Agricultură, a fost delegat să facă o anchetă asupra operațiunilor de valorificare a grâului la sate. D-nea a întocmit un raport despre cele constatate, raport care a fost discutat și în ședința de Marți a Camerei.

Din acest raport se desprind o serie de neajunsuri din care vom aminti numai două. Anume: Cooperativele sâsești care fac cumpărături de grâu pentru Centrale de import-export, nu pot activa așa cum se cere din cauză că nu dispun de nici un fel de capital spre a putea plăti imediat toate cantitățile de grâu ce cumpără. În condițiunile actuale, plățile se fac după ce se ridică sumele dela Centrale de import-export, și aceasta se face numai la prezentarea borderourilor, adică după ce grâul a fost încărcat în vagoane și predat.

Al doilea neajuns este că și pe baza borderourilor, se achită numai 80% din prețul grâului, restul urmând a se plăti după recepționare, ceea ce durează cam două luni.

Ori, țărani nu se împacă cu acest sistem din două motive și anume: ei vând pentru că au nevoie imediat de bani, și n'au încredere să-și de-a produsele pe așteptate. Din această cauză, ei preferă să vândă grâul la mori și la comercianți, chiar și cu 390 lei 100 kg., cum s'au văzut cazuri.

Cum vedem, tot răul rezidă aici din lipsa de capital de care cooperativele sâsești nu dispun și cărora Centrale de import-export n'are încredere să le de-a avansuri.

SPRE ÎNFIINȚAREA UNEI COOPERATIVE PUTERNICE

Cele două neajunsuri ca și multe altele arătate sau nearătate de raportul d-lui Pavel Bıldaru, au fost hotărâtoare pentru con-

ducătorii Camerei de Agricultură, cari au înțeles că nu se mai poate întârzia cu înființarea unei puternice cooperative de valorificare a tuturor produselor țărănești: grâu, fructe, ouă etc.

Odată hotărârea luată, s'a redactat un apel în mai multe sute de exemplare care s'a trimis celor interesați, convocându-i la Camera de Agricultură pentru ziua de 29 August a. c., când se va ține ședința de constituire a noului cooperative.

APELUL CAMEREI DE AGRICULTURĂ

Camera de Agricultură a județului nostru cu mult regret trebuie să constate că valorificarea produselor agricole întâmpină multe greutăți. Aceste greutăți le simte agricultorul român, căci confrății noștri de alte naționalități, fiind bine organizați, au înlăturat cea mai mare parte din ele.

Agricultorul nostru român nu poate vinde grâul, lucerna, trifoiul, animalele îngrășate, fructele, țuica, vinul, laptele, ouăle, păsările în condiții acceptabile așa pe cum le vând șvabii. Nu are la timp cu un preț acceptabil suflatul de cupru, afoara de manila, rafia, ațe precum o are țărănul șvab.

Pentru ce? Pentru că agricultorul șvab are o organizație serioasă și puternică pe județ. Până când nu vom avea această organizație și noi, ne vom uita cu invidie la agricultorul șvab, vom fi puși la cheremul comerciantului și ne vom vâicări.

Camera de Agricultură a județului Timiș-Torontal văzând că valorificarea produselor țărănești întâmpină foarte multe greutăți, pe deoparte prin lipsa de silozuri, iar pe dealtă parte din o totală lipsă de organizare, adică nu avem o Cooperativă serioasă în județul nostru care să poată primi mandatul de valorificare a cerealelor.

Mai având în vedere că anul acesta o să avem și o recoltă bună de sămânță de lucernă și trifoi, care va fi și pe viitor speculată de comercianți, cari o vor cumpăra pe un preț bagatel și după ce o vor curăți, o exportă pe preț bun.

Ca să putem preîntâmpina aceste inconveniente, trebuie să se organizeze o mare Cooperativă Județeană pentru valorificarea tuturor produselor plugărești, care să aibe membrii în fiecare sat pe adevărații agricultori și care va avea rolul a le veni în ajutor la toate produsele lor. Dvs., fiind cunoscut de noi ca agricultor fruntaș sunteți insistent rugat să binevoiti a vă prezenta Marți 29 August ora 9 la Camera de Agricultură din Timișoara, unde se va ține adunarea de constituire a Cooperativei ce dorim să o înființăm, între membrii căreia dorim să figurați și Dvs.

Camera de Agricultură.

Un studiu asupra industriei laptelui din Italia

Timișoara, 25. — Primăria municipiului Timișoara autorizase cu câțva timp în urmă pe d. dr. Ciril Petru, medic veterinar, fiul dlui Petru Pavel, președinte al Camerei de agricultură, să întreprindă, în numele municipiului Timișoara, dar pe sepe propriu, o călătorie de studii în Italia, pentru a se specializa în fabricarea produselor laptelui și organizarea aprovizionării populației urbane cu lapte igienic.

Înapoiat acum din Italia, d. dr. Ciril Petru a depus la primărie un lung raport asupra celor constatate în drumul său

de studii.

Partea cea mai interesantă a studiului sunt paginile în cari d-nea vorbește despre cele văzute la Ladi (32 km. dela Milano), unde este centrul producerii și industrializării laptelui italian. La Ladi se mulg zilnic 70.000 de vaci, dând în medie 2.500.000 hl. lapte pe an. Tot aici se află serviciul Institutului experimental de brânzături, primul de acest soi în Italia și printre primele întemeiate în Europa.

Raportul dlui dr. Ciril Petru este reținut de primăria municipiului nostru pentru studiere.

Bursa neagră a grâului în județul Timiș-Torontal

Timișoara, 25. — D. ing. Emil Negruțiu, șeful Serviciului agricol al județului Timiș-Torontal, a avut ieri o conferință cu șefii ocoalelor agricole din județ. Cu acest prilej, i s'a raportat că în foarte multe centre, din care amintim Deta, comercianții de cereale se pretează la cea mai scandaloasă speculă atunci când fac cumpărături de grâu.

Anume, comercianții obligă pe agricultori să le vândă grâul, nu cu prețul fixat de guvern prin lege, ci cu 350—400 lei sută de Kg., dar li pun să semneze că au vândut cu prețul oficial. Aceasta ca să nu poate fi trași la răspundere.

Agricultorii, evident se supun, fiind constrânși de împrejurări și de nevoia arzătoare de bani, dar mai mult de organele fiscoale care le cer impozitele.

Ni se va răspunde: să nu se ducă la comercianți. Foarte bine. Se întâmplă însă că la cooperativa ofertele sunt atât de abundente, încât oamenii trebuie să aștepte zile întregi până să le vină rândul

la vânzare, atunci, cu căruțele încărcate, agricultorii nu se mai duc acasă, ci la comerciantul cel mai apropiat.

Cum vedem, există o bursă neagră a grâului, așa cum e a valutei negre și la care oamenii se duc numai de nevoie.

Pentru îndreptarea acestei situații, preconizăm: mai multă indulgență din partea organelor fiscale la încasarea impozitelor și accelerarea operațiunilor de valorificare. Dacă lipsesc vagoanele pentru transportul grâului ca și șlepurile, acestea să fie puse în măsură suficientă la dispoziția oficiului de valorificare, precum și urmărirea și sancționarea tuturor acelor comercianți cari se dedau la speculă.

Deasemeni, indemnăm pe agricultor să nu mai semneze pentru prețuri pe cari nu le primesc dela acela cărora le vând grâul, ci să-i denunțe organelor în drept spre a fi trimiși în judecată. Prin lege s'a fixat la grâu un preț care este obligatoriu pentru orice cumpărător.

Situația agricolă

Institutul Național al Cooperativelor a cumpărat 34.000 de vagoane de grâu

București, 25 (SIR). — Situația agricolă dela 16—25 August: treieratul cerealelor întrerupt din cauza ploilor, mai continuă în cele mai multe părți ale țării, în regiunea câmpiei.

Ploile căzute în ultimul timp au îmbunătățit considerabil starea grădinilor de zarzavat, a izlazurilor și fânețelor.

Recolta de cânepă de fuor fiind terminată, sătențele se ocupă cu topirea acestei cânepi.

Livezile și viile au fost bătute de grindină.

Aceia cari au scăpat neatînse promet recoltă mulțumitoare.

Se face străngerea prunelor pentru țuică.

Continuă ogoarele și însămânțările rapiței.

După unele rapoarte sosite la Ministerul Agriculturii, recolta porumbului este foarte slabă în județele Hunedoara, Iași, Bălți, Vaslui, Fălciu, Orhei, Lăpușna, Tighina și Cetatea Albă.

PIAȚA VINULUI

Deși perspectivele recoltel strugurilor sunt mult mai slabe ca anul trecut, pe piața vinului domnește oarecare acalmie.

Prefurlele ceva mai susținute, dar tranzacțiile sunt foarte reduse.

VALORIFICAREA GRÂULUI

Institutul Național al Cooperativelor su-praveghează zi de zi acțiunea pentru valorificarea grâului. Până ieri s'au cumpărat prin unitățile cooperative dela noi 33.976 vagoane de grâu.

Exportatorii de orz către Elveția beneficiază de 30 la sută devize libere

Pescuitul a dat rezultate slabe anul acesta

Camerele de Comerț nu pot percepe taxe la depunerea actelor de naționalitate

București, 25 (SIR). — Banca Națională a României aduce la cunoștința exportatorilor interesați că începând dela data prezentului comunicat și până la 30 Septembrie toate cantitățile de orz până la 5000 tone, încărcate cu destinația către Elveția, vor beneficia, — prin derogare dela dispozițiunile actualmente în vigoare, — de un procent de devize libere, de 30 la sută, utilizabile în conformitate cu dispozițiunile generale în vigoare pentru exportul cerealelor (jurnalul Cons. de Miniștri Nr. 2064 din 30 August 1938 și modificările ulterioare).

Exportatorii interesați, urmează să se adreseze Băncii Naționale secția Controlului Exportului, care va autoriza sediile respective a permite efectuarea exporturilor de orz în condițiunile arătate mai sus.

SLABUL REZULTAT AL PESCUITULUI

După informațiile Administrației Comerciale a Pescărilor, cantitatea de pește prinsă anul acesta e mult mai redusă ca anul trecut. În bălți apele au fost până la un metru și jumătate mai mari ca anul trecut și astfel pescuitul s'a făcut anevoia.

La mare, câteva furtuni au distrus instalațiile de pescuit ale pescarilor de pe litoral, iar aceștia nu au avut posibilitate să le refacă. S'a cerut deschiderea unui credit de 2 milioane pentru cumpărarea uneltelor de pescuit, cari vor fi distribuite pescarilor de pe litoral.

NICI O TAXĂ LA DEPUNEREA ACTELOR DE NAȚIONALITATE

Ministerul de Finanțe a dat dispozițiuni oficiilor registrului de comerț că nu poate percepe nici o taxă când se depun actele de naționalitate spre revizuirea firmelor.

S'au făcut deasemeni demersuri din nou ca taxele încasate până acum să fie restituite.

SALARIUL CONCENTRĂȚILOR OBLIGATORIU

Se atrage din nou atenția că întreprinderile sunt obligate să plătească salariul personalului pe timpul concentrării.

ORGANIZAREA INDUSTRIEI LAPTELUI

La Ministerul Agriculturii se lucrează serios la organizarea industriei laptelui.

SPORT

Reorganizarea clubului Ripensia

Un călduros apel către sprijinitorii grupării

În vederea reorganizării și consolidării grupării RIPENSIA s'a luat o inițiativă, de acord și cu actuala conducere a grupării, prin care se tinde la o completă reorganizare a clubului Ripensia. În fruntea acestei acțiuni se află tot ceea ce Timișoara are românesc în frunte cu d. dr. Băran, subsecretar de stat, președinte de onoare și membru fondator al clubului. generalul Dragalina, dr. Ciupe secretarul general al Rezidenței, primarul orașului, prefectul, toate autoritățile, cei mai de seamă reprezentanți ai corpului medical, ingineresc, ai baroului avocaților, ai magistraturei, ai industriei și comerțului.

Acest grup de inițiativă a lansat către publicul și sportivii din Banat următorul APEL.

Inființarea grupării sportive F. C. Ripensia a fost determinată de două principale considerente:

Întâiul, de a păstra Timișoara și banatul primatul în mișcarea sportivă din țară, primat care după desorganizarea glorioasei echipe a clubului Chinezii era pe cale să fie pierdut și al

doilea, de o importanță și mai mare, de a crea pe cale evolutivă, o puternică grupare românească. Din afirmarea acestei tendințe, care a format tot timpul o perseverență preocupare pentru conducătorii grupării s'a născut și numele ei după denumirea romană a Banatului: Dacia-Ripensis, Ripensia.

S'au scurs aproape zece ani de fructuoasă activitate în spiritul celor de mai sus. Până în prezent gruparea a reușit să mențină Timișoara pe primul plan al erarhieriei sportive, iar în direcțiunea românilor a realizat progrese remarcabile: pe lângă o primă echipă în majoritate românească și-a format echipe de rezervă și juniori integral românești.

Gruparea și-a atins însă în structura ei de astăzi maximul de potențial sportiv. Ultimul an a marcat un început de regres.

Incredători însă în atingerea scopului propus, recâștigarea primatului sportiv, avem convingerea că prin reorganizarea societății, raliind în jurul toate clasele și forțele din oraș, vom reuși prin munca și contribuția tuturor să-i consolidăm din nou situația.

În acest scop, de acord și cu conducerea grupării, adresăm un stăruitor apel tuturor sportivilor din Timișoara și Banat, spre a se înrola în rândul susținătorilor grupării, urmând ca în cadrul adunării generale extraordinare din 24 Septembrie 1936, să hotărâm în deplin acord cu toți membrii și prietenii ei asupra celor mai potrivite mijloace și celor mai indicate persoane chemate să ducă societatea spre realizarea scopului urmărit.

Dr. Coriolan Băran, subsecretar de stat, președinte de onoare, membru fondator. General Corneliu Dragalina, Comandant Divizie I. Inf. Dr. Gheorghe Ciupe, secretar general al Ținutului. Colonel V. Popovici, prefectul jud. Timiș-Torontal. Dr. Emil Țețean, primarul municipiului Timișoara. Scărbănt Constantinescu, președintele Curții de Apel. Tului Goraneanu, procuror general Curții de Apel. Dr. A. Hadan, președintele Curții Administrative. Dr. Alex. Morariu, decanul notarilor publici. Victor Țăranu, inspector general Financiar. C. Sava, inspector general de Poliție. V. Tăutu, inspector Regional Financiar. Emil Negru, inspector Regional Farmacist. Ovidiu Gritta, chestorul Poliției Timișoara. Lt.-Col. Ed. Giurcăneanu, președintele Camerei de Comerț, directorul Băncii Românești. George Roscoban, președintele Camerei de Muncă. Ing. Ionel Beșu, deputat, președintele Casei Asigurărilor Sociale. Titu Ionas, președinte

Bursii de Mărfuri. Petre Popescu, consilier Curtea de Apel. Dr. Coriolan Bugariu, consilier Curtea Administrativă. Dr. Tiberiu Haneș, consilier Curtea Administrativă. Dr. Liviu Gabor, medic, fost primar. Dr. Dimitrie Nistor, avocat, fost prefect. Dr. Cornel Micolosi, director general al Uzinelor Electrice și Tramvaielor. Dr. Emil Petrovici, Administrator Financiar Indirecte. Traian Mircu, Administrator Financiar Incasări și Plăți. Dr. Nicolae Table, secretar general al Municipiului. Ing. V. Ciuroșu, șeful Serviciului Technic. Octavian Nichiteiu, directorul Băncii Albina. I. Theodorovici, directorul Băncii Victoria. Vespasian Stefiu, directorul Casei Cercuale. Dr. Isăia Popa, medic. Dr. Ioan Todan, medic. Dr. Augustin Mațor, medic. Dr. Ioan Corcan, medic. Dr. Diminescu, medic. Dr. Virgil Simon, avocat. Dr. Nicolae Popovici, avocat. Dr. Dionisie Moldovanu, avocat. Dr. Coriolan Ciucur, avocat. Bujor Imbroane, procuror. Romulus P. Roșu, redactor șef al ziarului „Dacia”. Vasile Catina, mare comerciant. Corneliu Cinghița, mare comerciant. Petru Herzog, mare industriaș. Emeric Grosz, mare industriaș. Dr. Cornel N. Lazar, președinte, membru fondator. Dr. Alexandru Iancu, avocat, membru fondator. Liviu Juga, avocat, membru fondator. Reda Ioan, membru fondator. Ing. D. Balazs, membru fondator. Eugen Berger, mare comerciant, membru fondator. Francisc Holzer, dentist, membru fondator.

Semnatarii apelului precum și toți membrii și prietenii grupării Ripensiei sunt rugați a se prezenta Duminică, 27 August, orele 11 a. m. în sala cea mică a primăriei spre a lua primele măsuri de reorganizare și a proceda la constituirea unui comitet restrâns de acțiune.

Caleidoscop sportiv

— Duminecă se dispută trei matchuri interțării și anume: Ungaria—Polonia, la Varșovia, Germania—Slovacia, la Bratislava și Jugoslavia—Cehia, la Praga.

— Saîn dela Ambrosiana va apăra în viitor poarta echipei Navarra, în schimb Ambrosiana l-a angajat pe Caïmo, rezerva reprezentativei Italiei.

— Conflictul între faimosul Toldi și Ferencváros nu are sorti de aplanare. Probabil că Toldi se va face antrenor.

— În cercurile dela Budapesta se afirmă că Ujpest a făcut o ofertă lui Auer spre a-l angaja antrenor.

— Câștigătorii campionatelor de diferite categorii din Districtul Timișoara se plâng că nu au primit nici până acum medaliile cuvenite.

— C. A. M. T. este în conflict cu direcțiunea Arenei Banatul, pe chestia terenului și a dreptului de a juca în zilele de Duminecă după masă, deoarece de prezent arena este închiriată Chinezelor.

— Polonia va alina probabil următoarea echipă: Iankoviac — Szepaniak, Gemza — Gora, Danileak, Iablonski — Wostal, Piontek, Cebula, Wilimovski, Cziganek. În schimb Ungaria nu-și va forma echipa decât în ultimul minut.

— În cadrele campionatelor norvegiene s'au stabilit trei recorduri naționale și anume la 200 m Tranberg 21.5 sec., triplusalt Ström 15.49 m și la aruncarea greutății 15.34 m.

— Atletul Ödmark a stabilit un nou record svedez sărind 199 cm. la înălțime.

Un mecanic român timișorean se oferă să scoată submarinul înecat „Thetis”

El a inventat un aparat pentru scoaterea la suprafață a vapoarelor înecate

Timișoara, 25. — O'ntâmplare curioasă a făcut să cunoaștem deunăzi un bătrân mecanic român din localitate. Ioan Crețu, inventator al unei mașinării de scos la suprafață vapoarele înecate.

Mecanicul Ioan Crețu are peste 60 ani, s'a născut și a crescut în Timișoara și a colindat mai multă vreme în America, Ungaria și Germania, unde a lucrat în diferite fabrici de fier. S'a înapoiat în țară înainte de războiul din 1914, deschizându-și un atelier pe care l-a condus singur. Atelierul său e instalat într'o pivniță umedă și întunecoasă, în care el a lucrat îndată după război, timp de 10 ani de zile, la construirea unui aparat original pentru scoaterea la suprafață apei a vapoarelor înecate.

Aparatul său se bazează pe presiunea exercitată de un gaz închis în el.

O experiență edificatoare

Mecanicul s'a adresat acum câțiva ani rectoratului Școlii Politehnice din localitate, cerând să i se verifice aparatul. La acest scop el a făcut o experiență la care au fost de față dd: ing. prof. Pompiliu Nicolau, ing. Bărglăzan, ing. Constantin Atanasiu și laborant Drăgălina.

Asupra experienței făcute, comisia de verificare a încheiat și un proces-verbal, depe care mecanicul I. Crețu ne arată o copie. În acest proces-verbal se spune că „modelul utilizat de mecanic este un vas plutitor de aspectul unui vapor, lat de 25 cm., înalt de 30 cm. și lung de 80 cm. Operația de scufundare a vasului acestuia s'a făcut în aproximativ un sfert de ceas. Vasul este prevăzut cu un tub de cauciuc, pus în legătură cu un dispo-

zitiv interior. După ce vasul este scufundat, începe operațiunea propriu zisă de ridicare a lui la suprafață. Ridicarea vasului se efectuează în 5 minute.”

Operația amintită în rândurile de mai sus, extrase din procesul-verbal, s'a făcut într'un bazin adânc de 2.24 m. Ea a fost repetată apoi într'un loc adânc nu mai de 70 cm. din Canalul Bega. Operația făcută în Bega, a durat 7 minute.

În concluzie, procesul-verbal al acestei experiențe, zice: Modelul utilizat de d. Ioan Crețu, este scos la suprafață într'un timp foarte scurt și fără nicio dificultate cu ajutorul unui dispozitiv ce nu ni s'a arătat și care a fost manevrat numai de d-sa.

Mecanicul însă fiind un om sărac, lipsit aproape și de mijloacele de traiu, nu având posibilitatea să se prezinte și în alte părți cu aparatul acesta, inventat de el. Iar întreprinderile cărora le cerea să i-l cumpere, îi scria să le explice cum funcționează aparatul, deci să le destăinuiească secretul.

Mecanicul se oferă să scoată vaporul englezesc „Thetis”

Aflând de prin unele ziare din luna trecută că Anglia a'ncercat de 3 ori, dar fără niciun rezultat să scoată vaporul înecat „Thetis”, mecanicul s'a oferit printr'o scrisoare adresată ministerului marinei engleze să scoată el acest vapor, fie cu mașinărie sa, pe care o va măria, fie cu acelea cu care s'au făcut și încercările anterioare.

Cum oferta a făcut-o nu demult, el este și acum în așteptarea răspunsului.

G. T.

Activitatea Serviciului Social din plasa Moldova-Nouă

Moldova-Nouă 25. În ziua de 20 August a. c., Secția Femenină din Despărțământul „Astrei” din Moldova-Nouă, de sub președinția d-nei Anica M. Grivei, sub patronajul și în prezența d-lui prefect al județului Caraș, dl. colonel Pavel Seracin, în localul Robert Zeller din Moldova-Nouă, a dat o foarte reușită serbare culturală la care a luat parte o lume selectă din comună și din jur, fără deosebire de origină etnică, — dând dovadă de deplină colaborare la acțiunea întreprinsă de Serviciul Social.

D-na președintă în cuvinte calde, a arătat scopul serbării, de a mări fondurile necesare întreținerii Cantinei Școlare în această comună, căreia trebuie să i-se dea foarte multă atenție din punct de vedere social, mulțumind d-lui prefect, că a onorat cu prezența sa această serbare.

Un foarte prețios concurs a dat la reușita serbări baritonul Iuliu Blaj, fost membru al Operei Române din Cluj, care a delectat publicul cu mai multe românețe, iar duetul cu participarea sopranei Silvia Matarângă, a fost la înălțime.

Piesa „Vrei nu vrei... soț la minut”, sub îngrijirea d-lui Iosif Iclozan și a d-lui Ion Tulpan a fost admirabil interpretată de dsoara Clara Hodoși, Silvia Matarângă și d. Ion Stroia.

„Sezătoarea lângă cămin” cu participarea tineretului din Moldova-Nouă, a fost foarte viu aplaudată și aranjată cu un deosebit gust artistic de doamnele din comitetul secției.

Toată serbarea a decurs în spirit de admirație, de solidaritate și înțelegere pentru rezolvarea chestiunilor locale.

Publicul apoi a dansat până dimineața.

Fondul realizat s'a destinat cantinei școlare.

Doamnele din secția feminină fără excepție au activat pentru reușita serbării, pentru care fapt merită toată admirația.

În ziua de 6 August a. c., Căminul Cultural „Lumina” din Pojejena de Jos, a donat bisericii locale un steag impunător făcut prin concursul membrilor Căminului.

Șteagul a fost sfințit în prezența membrilor în aceeași zi.

La Căminul Cultural „Lumina” din Pojejena de Jos în ziua de 13 August a. c., s'a ținut comemorarea lui Eminescu, la care au luat parte membrii căminului și sătenii.

S'a vorbit despre viața și opera lui iar la urmă s'au citit câteva din poezile scrise de el.

Mișcare în personalul primăriei municipiului Timișoara

Timișoara, 25. — În personalul primăriei municipiului nostru s'a făcut următoarea mișcare:

D. Petru Krauszer a fost avansat de la șef de birou cl. I-a, la șef de secție cl. II-a.

D. Aurel Coracu a fost avansat de la șef de birou cl. II-a, la șef de birou cl. I-a.

D. Iosif Eberstein a fost avansat de la subșef de birou cl. I-a, la șef de birou cl. II-a.

D. Pavel Stăniș a fost avansat de la gradul de agent la gradul de impiegat ștegiar.

INFORMAȚIUNI

istoricul zilei

— In 26 August 1696, lângă Olaș (Toronto) s'a dat o bătălie, între armatele Sultanului și cea imperială comandată de Ducele Frederic August. Bătălia a ținut până noaptea târziu și a rămas nedecisă.

— La 26 August 1716 ajunse-se sub zidurile Timișoarei și Prințul Eugen de Savoia cu armata comandată de dânsul, care după vreo două luni cucerește Cetatea și ajungă pe Turci din-trânsa pentru totdeauna.

— In 26 August 1884 a murit generalul dr. Carol Davila, acela care a inaugurat serviciul medical militar în România și a înființat cea dintâi școală de medici și subchirurgi.

— In 26 August 1907 la București în sala Ateneului s'a deschis primul congres internațional al petrolului în România, care a fost totodată și a treilea congres internațional al petrolului din toată lumea: primile două fuseseră, unul la Paris și altul la Liege. E de amintit, că profesorii Engler (Germania) și Hoffer (Austria), declară că nici-unde ca în România, petrolul n'a fost mai bine studiat din punct de vedere științific.

P. C. MILOȘ

— NOUL DIRECTOR AL BĂNCII NAȚIONALE DIN TIMIȘOARA. La conducerea sucursalei locale a Băncii Naționale a intervenit o schimbare, direcțiunea generală a institutului nostru de emisiune numind în locul d-lui director Mihai Sucu pe d. Gheorghe Eșanu. D. Mihai Sucu care a funcționat la conducerea sucursalei timișorene timp de 2 ani și jumătate, a fost avansat inspector în cadrele corpului funcționarilor Băncii Naționale. Înainte de a părăsi Timișoara d. M. Sucu, a făcut vizite la toți capii autorităților începând cu Excelența Sa d. dr. Alexandru Marta, Rezident Regal al Ținutului Timiș. Noul director, d. Gheorghe Eșanu, este un vechi și distins funcționar superior în centrul Băncii Naționale, în ultimul timp fiind șeful diviziei de import al institutului nostru de emisiune. Pe ziua de 1 Septembrie noul director va prelua agendele sucursalei timișorene.

— Dela Camera de Comerț Timișoara. În ultima sa ședință comisiunea interimară a Camerei de Industrie și comerț din localitate a dat aviz favorabil pentru eliberarea brevetelor de băuturi spirtoase următorilor solicitanți: Iosif Rechtenwald din Ionel, Nicolae Rămneanu din Buziaș, Gheorghe Mixits din Checia, Cedimir Tăranu din Foeni, Ignatie Dudui din Omor, Iosif Stein din Ivanda, Ioan Hummer din Beșenovanouă, Francisc Copi din Giulvăz, Ioan Henz și Iacob Heling din Periam, Ludovic Hertzi din Bacova, Mihail Klenk din Liebling, Constantin Ștefan din Vâlceni, Iosif Sieber, Géza Klein, Liviu Cepeșeanu și Ispas Gaja din Timișoara. Comisiunea discutată apoi 25 cereri de înregistrare de firme pe cari le-a transmis comisiunii speciale pentru rezolvare. Comisiunea interimară a delegat deasemenea în comitetul școlar al Liceului Comercial din Timișoara pe d. Tudor Stan în locul d-lui Iosif Roxin Bibescu demisionat.

— Starea civilă la 24 August. Născuți: Gheorghe Mihai, fiul lui Adalbert Alexa Tihamer, comerciant; Rozalia Elisabeta, fiica lui Eugen Iosif Makai, bronzar; Alexandru, fiul lui Alexandru Barciuc, elev la școala de mișcare C. F. R.; Emilia, fiica lui Desideriu Weisz, croitor de fețe de ghete; Elisabeta, fiica lui Ștefan Albert, zluș; Emerie, fiul lui Gheorghe Örg, tinichigiu; Doina Nicolina, fiica lui Virgil Lachinteanu, funcționar C. F. R. MORTII: Gheorghe Mora, de 54 ani, pensionar I. O. V.; Matilda Fried n. Kohn, de 84 ani, pensionară de Stat; Gulik Carol, de 76 ani, cărnățar; Elena Kadar n. Pollák, de 44 ani, pensionară de Stat.

— D. PREFECT COL. V. POPOVICI a fost în cursul zilei de Miercuri la Jimbolia, unde a participat la organizarea gărzii naționale F. R. N. de acolo. În același zi, d-sa a avut și o conferință administrativă cu notarii și primarii din plasă.

— Excursia organizată de către Ministerul Muncii la Constanța, ce trebuia să se facă în zilele de 26 și 27 August, s'a amânat pe zilele de 2 și 3 Septembrie. Condițiunile sunt aceleași. Plecarea cu același tren.

— Constituirea breslei cofetarilor din ținutul Timiș. În sala de ședință a Camerei de muncă, din Timișoara, fiind de față d. Popovici, secretarul general al Camerei, s'a constituit ieri breasla cofetarilor din ținutul Timiș. S'a ales un comitet format din 12 membri în frunte cu d. Constantin Albu, Potichen și Arend. Cu această ocazie s'a trimis telegrama M. S. Regelui, d-lui primministru Armand Călinescu, d-lui Ralez, ministrul Muncii și Excelenței Sale d-lui Rezident Regal dr. Alexandru Marta.

— Activitatea Camerei de Industrie și Comerț din Timișoara în anul bugetar 1938/39. În ultimul număr al Buletinului Camerei de Industrie și Comerț din localitate se găsește publicității unei ample dări de seamă asupra activității acestei instituții în anul bugetar 1938/39. În cele 72 pagini se cuprind numeroase date statistice precum și interesante considerațiuni de mare importanță pentru viața comercială și industrială a județului Timiș-Torontal și orașului Timișoara precum și pentru economia noastră națională. Într-un reportaj viitor vom reveni asupra acestui raport de activitate.

— Consfătuire în vederea concursurilor de coruri muncitorești. Au anunțat ieri că la Rezidența Regală a Ținutului Timiș urmează să se țină o consfătuire, în vederea organizării definitive a concursurilor pentru selecționarea corurilor, fanfarelor și orchestrelor muncitorești ce vor participa la marile concursuri din capitală, în zilele de 8-9 Septembrie, în cadrul acțiunii „Muncă și Voe Bună”. Consfătuirea s'a ținut joi dimineața, fiind prezidată de Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta. În afară de reprezentanții ministerului Muncii, indicați în numărul nostru de ieri, la consfătuirea de joi dimineața au mai participat și d-nii Sabin V. Drăgoi, director și Cuteanu profesor la conservatorul comunal. S'a stabilit definitiv ca concursurile dela Timișoara să aibă loc la Teatrul Comunal, în ziua de 3 Septembrie, la orele 11 dimineața. Intrarea publicului la aceste concursuri este gratuită. Din juriul de selecționare fac parte d-nii: Sabin V. Drăgoi și profesorii I. Perianu și Cuteanu.

— GHID JUDICIAR D. avocat Alex. Sopron cu colaborarea d-lui grefier Gh. Donovici dela secția IV-a a Tribunalului Timiș-Torontal au dat la tipar o lucrare juridică menită să pună la dispoziția marelei publice extrase din legi mai noi cari comportă lămuriri pe înțelesul tuturor, formulare de cereri, etc.

Uniforme și Articole F. R. N.
cu prețuri convenabile la croitoria și ceaprazăria

T. IANCU
Ț-șoara P-ța Libertății P-tul Primăriei

— INZESTRAREA CASEI ASIGURĂRILOR SOCIALE CU UN NOU APARAT MEDICAL. Președintele consiliului de administrație al Casei Centrale de Asigurări Sociale, d. prof. G. Strat, a anunțat printr-o telegramă conducerea Casei Asigurărilor Sociale din Timișoara, că i-a acordat un aparat nou și modern de unde ultra-scurte. Inventarul medical al Casei se îmbogățește din zi în zi, cu aparate din cele mai moderne, asigurându-se bolnavilor tratamente în condițiile cele mai perfecte.

— Mutarea bibliotecii comunale. Astăzi a început mutarea bibliotecii comunale din localul vechi din strada Ungureanu, în localul din strada Lonovici unde a fost Muzeul Banatului. Mai întâi se mută biroul bibliotecii, urmând a se muta pe rând toate volumele și etajerele. În localul din care se mută biblioteca se va muta grădinița de copii care până acum a fost în localul Conservatorului comunal.

— PRONUNȚAREA AZI CURȚEA ADMINISTRATIVĂ se va pronunța în procesul intentat de patronii brutari din localitate în contra deciziei Municipiului Timișoara prin care s'a interzis să desfacă alimente de orice natură în oraș. Dat fiind interesul ce-l prezintă acest proces, vom publica mâine hotărârea Curții.

— Publicație. Căutăm secretar administrativ, energie prezentabil, bun organizator la Breasla Funcționarilor Particulari din ținutul Timiș. Preferăm român etnic, cunoștința a lor 3 limbi. Se bucură de înțietate cei cari au practică în organizațiile profesionale. Oferte detaliate se vor trimite până la data de 1 Septembrie 1939, la sediul Breslei, Timișoara I., Str. Eminescu 5. Et. I.

— Posturi vacante la municipiul Timișoara. La primăria municipiului Timișoara sunt vacante două posturi de dactilograf sau dactilografă. Candidații reușiți vor intra în serviciu cu gradul de impiegat stagiar, retribuții cu salarii de 2600 lei lunar și accesoriile legale. Cererile pentru ocuparea posturilor se înaintează primăriei municipiului Timișoara, până la data de 9 Septembrie inclusiv.

— Hainele furate își caută stăpânii. La biroul judiciar al poliției locale se găsesc mai multe legături cu haine și lucruri casnice, provenite din furt. Toți cetățenii, cărora li s'au furat în ultima vreme asemenea lucruri, sunt invitați să se prezinte dlui comisar Santău, șeful biroului judiciar, pentru a-și recunoaște cele furate.

— Inzestrarea cu mobilier a Casei Asigurărilor Sociale. La Casa Asigurărilor Sociale se va ține în ziua de 3 August crt., o licitație publică, pentru inzestrarea noului local din Bulevardul Regina Maria cu mobilă. Valoarea mobilierului necesar este de 1.050.500 lei.

— MONOGRAFIA COMUNEI SÂRBOVA. În curând va apărea de sub teacurile tipografiei „Națională”, mult așteptata monografie a comunei Sârbova, o lucrare temeinică rezultată din studiile echipei monografice ale Institutului Social Banat—Crisana, azi transformat în „Institutul Regal de Cercetări Sociale din România regională Timiș” sub direcțiunea dlui dr. C. Groșoreanu. Monografia comunei Sârbova prezintă un deosebit interes deoarece ea cuprinde observațiile unor oameni competenți cu privire la starea socială, economică, morală și culturală a unuia din satele bănățene în cari, pe baza unor asemenea studii, se așteaptă a se ameliora multe pășuri și dureri.

— Spargere la locuința unui măcelar. În cursul nopții trecute, indivizi necunoscuți s'au introdus, prin escaladarea unei ferestre care era deschisă, în locuința măcelarului Martin Nicolae, din str. Seiler 1, de unde au furat câteva costume de haine bărbătești, în valoare de aproximativ 6—7000 lei. Cazul se cercetează.

— A vrut să moară, cu orice preț. Eri dimineață pe la orele 9, servitoarea Trinița Iuliana, de 24 ani, fără domiciliu stabil în Timișoara, de fel din Budapesta, intenționând să-și pună capăt zilelor, a înghițit o soluție concentrată de sodă caustică. Dar aceasta nu și-a făcut efectul așa de repede, cum se aștepta candida la sinucidere. Cuprinsă de dureri îngrozitoare, dar vrând să moară cu orice preț, servitoarea s'a aruncat în canalul Bega, în văzul zecilor de trecători, cari au reușit s'o salveze, împotriva dorinței ei. La fața locului a sosit o ambulanță a Salvării, chemată de unul din martorii scenei și sinucigașa a fost transportată la sanatoriul Bega. Motivele cari au îndemnat-o la funestul gest, vor fi stabilite de către organele poliției, cari cercetează cazul.

— Un ucenic își fracturarează mâna. Făcând baie într'un bazin, ucenicul Bivary Ludovic, domiciliat în Calea Buziașului 13, în etate de 14 ani, s'a lovit puternic la mână, de cimentul care mărginea bazinul. Ucenicul grădinar s'a ales cu o fractură închisă, la mâna stângă. Eri între orele 10—11, Salvarea l-a internat în Spitalul de copii.

— TIMPUL PROBABIL LA 25 AUGUST: Presiunea atmosferică în creștere cu 2—3 mm. Cerul se va menține variabil, mai mult senin, cu excepția părții de Răsărit a țării, unde se va acoperi din nou. Vânt slab din sectorul Nordestic, mai puternic pe fărmlul mării. Temperatura staționară. Plou în Basarabia și pe litoral.

— Avort. Femeia Vioara Sârbescu născ. Zura, de 31 ani, din Sânnicolău-mare a fost internată în spitalul din comuna sa natală, în urma unui avort nereușit.

Funcționar particular maghiar, șters din listele de naționalitate română

Timișoara, 25. — Tribunalul Timiș-Torontal secția II-a s'a ocupat într-o ședință de ieri dimineață de procesul unui funcționar particular ungar, născut în Budapesta și domiciliat de câțva timp în Timișoara, anume Gotlieb Iuliu.

Numitul și-a dobândit naționalitatea română într-o vreme trecută prin nu se știe ce mijloace frauduloase.

Chestiunea sa s'a desbatut la judecătoria I-a urbană, care ia recunoscut naționalitatea.

Parčetul depe lângă tribunalul timișoaran făcând însă recurs, cauza a venit eri în fața tribunalului.

Tribunalul a admis recursul făcut de parchet, clasând hotărârea judecătorească și a ordonat ștergerea din listele de naționalitate a funcționarului.

CAPITOL

Filmul jubilar al studiourilor franceze:

CONFLICT

Un film profund omenesc

cu Corinne Luchaire — Annie Ducaus

dela 25 August. Vineri

APOLLO

Dick Foran

În 2 filme senzaționale de aventuri

Oameni în lanțuri

2. AGENTUL MASCAȘ

ULTIMA ORA

Dupa încheierea pactului dintre Germania și URSS

Polonia
Franta
Rusia
Germania
America

Ne vom bate până la moarte pentru libertatea și independența noastră

Pactul de neagresiune dintre cele două țări este un act de trădare

Acordul dintre Reich și URSS urmează să înlesnească lămurirea situației internaționale

Articolul 4 desființează în mod practic pactul antikomintern și consecințele lui

Franța și Anglia trebuie să se mențină neclintit pe punctul lor de vedere

Moscova, 24 (Rador). — D. von Ribbentrop a declarat următoarele în legătură cu semnarea pactului:

Situația Germaniei și a Rusiei a fost în trecut totdeauna rea, atunci când au fost dușmane, iar situația a fost totdeauna bună atunci, când ele au fost amice. Ziua de ieri este o dată importantă pentru soarta celor două popoare. Führerul și d. Stalin au hotărât amicitia. Pactul de neagresiune și pactul de consultare pe care l-am semnat aseară cu d. Molotov este baza stabilă și nestrămutată pe care cele două popoare vor continua să clădească și să ajungă la o colaborare strânsă. Ziua de ieri este poate una dintre cele mai importante din istoria celor două popoare. S'a încercat să se încercuiască Germania și Rusia și tocmai din această încercuire s'a născut acordul germano-rus.

Intrebat ce impresie va produce pactul asupra Japoniei, d. Ribbentrop a spus:

„Sunt convins că pactul va avea bune repercusiuni asupra relațiilor ruso-japoneze, precum și a amicitiei germano-japoneze.”

VIU ENTUZIASM LA BERLIN

Berlin, 24 (Rador). — „Havas” anunță că pactul de neagresiune provoacă cel mai viu entuziasm în cercurile oficiale. În aceste cercuri se declară: Pactul vorbește de la sine. În special articolul 4, care desființează în mod practic pactul antikomintern și obligațiile Rusiei Sovietice decurgând din pactul semnat.

În cercurile politice se socotește că eficacitatea instrumentului va depinde de impresia pe care o va aduce d. Ribbentrop din Moscova.

Circulă șvonul că d. Ribbentrop ar fi lăsat a înțelege ambasadorului Japoniei posibilitatea pentru Japonia de a încheia cu U. R. S. S. un pact analog cu pactul germano-sovietic.

LA MOSCOVA SE SUBLINIAZĂ DORINȚA DE PACE A SOVIETELOR

Moscova, 24 (Rador). — „Pravda” scrie: Pactul este un document de extremă importanță politică și consecința a politicii de pace urmată de URSS. Ziarul citează a frază alui Stalin: Suntem pentru pace și pentru ameliorarea relațiilor cu țările care doresc relații amicale cu noi.” Tratatul încheiat corespunde acestei politici. Ziarul relevă punctele de importanță specială din noul pact și scrie că acest contract înlătură încordarea de relații care există până acum între cele două țări.

Pactul urmează să înlesnească lămurirea situației internaționale. Diferențele ideologice ale regimurilor dintre cele două țări nu pot fi și nu vor fi o piedică în calea ameliorării relațiilor mutuale, în interesul păcii mondiale. Amicitia dintre popoarele Uniunii Sovietelor și Germaniei, pe care dușmanii celor două țări le-a contractat sistematic, se va putea desvolta fără piedică.

PACTUL ESTE UN ACT DE TRĂDARE — Scriu ziarele Franceze

Paris, 24 (Rador). — „Havas” anunță

că ziarele apărute Joi anunță că știrea semnării pactului germano-sovietic a fost cunoscută la Paris târziu, în cursul nopții deci comentariile lor sunt depășite.

„PETIT JOURNAL” scrie că pactul „este un act de trădare”, dar frontul păcii nu suferă nișio atingere. Este semnificativ poate, scrie ziarul, că în momentul în care pregătirile se accentuează, Italia, cel puțin în aparență, pare foarte puțin agitată de concentrări de trupe sau mișcări de trupe.

„EXCELSIOR” declară: Pactul dela Moscova nu trebuie să deschidă numai ochii lumii, ci și calea spre o nouă regroupare a forțelor mondiale. Redresarea militară a Franței și Angliei le dă o autoritate și un prestigiu care până acum le-a lipsit. Sunt două națiuni conștiente de primejdie și gata să sufere, dacă trebuie, încercarea curajului și a jertfei. Niciodată ele n-au fost mai calme, decise, mai unite, mai înarmate. Polonia oferă aceeași pildă.

„PETIT PARISIEN”: Formula că tot francezul trebuie să aibă pregătirea sufletească, se rezumă astfel: fermitate, încredere, calm, hotărâre.

„LE POPOULAIRE” dorește să se convoce Parlamentul. D. Leon Blum, care semnează articolul, scrie: aprob atitudinea guvernului față de situația creată prin încheierea pactului germano-sovietic.

NE VOM BATE PENTRU LIBERTATEA NOASTRĂ Scriu ziarele Poloneze

Varșovia, 24 (Rador). — „Havas” arată că semnarea pactului este primită cu mare calm la Varșovia. Puțin importă for-

mulele cuprinse în acest acord — scrie „Polka Sbrojna” ziarul armatei, ceea ce are importanța pentru noi este lupta pentru independența noastră. Ne vom bate pentru libertatea noastră și pentru libertatea altora.

Ziarul guvernamental „Kurjer Poranny” declară: Nu ne-am făcut niciodată iluzii față de Rusia Sovietică. Nici n'am supraestimat, nici n'am minimizat, n'am admirat, nici n'am pomenit valoarea Sovietelor. Am prevăzut totdeauna că ele se vor retrage la un moment dat din jocul european. Și acum ele vor începe să tragă pentru dănele un maximum de avantaj din acest nou pact.

STATELE UNITE INCURAJEAZĂ FRANȚA ȘI ANGLIA

New-York, 24 (Rador). — Comentând pactul germano-sovietic „New York Times” scrie:

Dacă izbucnește un război în urma încheierii pactului, orice cetățean al Statelor Unite va ști limpede că — atitudinea noastră față de conflict s'a modificat din punct de vedere moral și material. Suntem mult mai aproape de front. Nu numai că presiunea asupra Statelor Unite va fi sporită, dar și responsabilitatea lor va fi mult mai mare.

„New York Herald Tribune” descrie că atitudinea Germaniei și URSS-ului fiind de un „oportunism cinic” Franța și Anglia trebuie să mențină neclintite punctul lor de vedere într-o lume tot mai anarhizată — în care anumite țări amplifică chiar și cele mai neînsemnate chestiuni până ce ajung atât de cuprinzătoare încât orice fel de înțelegere devine cu totul imposibilă.

In toate țările au fost luate

Măsură în ultima oră

Trupele germane au ocupat linia de fortificații din spre Belgia Anglia evacuează operele de artă din muzeele londoneze și le pun în siguranță

Varșovia, 24 (Havas). — Cercurile bine informate declară că arhivele și bagajele ambasadei germane din Varșovia au fost evacuate Miercuri seara din imobilul ambasadei, al cărui personal este redus acum la 4 persoane. Von Moltke, ambasadorul Reichului, este actualmente în Germania. Ambasada germană din Varșovia e condusă acum de Wühlisch, consilier de ambasadă.

ENGLEZII PARASESC GERMANIA

Berlin, 24 (Rador). — Autoritățile consulare britanice din Germania au primit dela Londra ordinul de a pune în vedere tuturor englezilor stabiliți în Germania să plece în Anglia.

CONSULUL GENERAL AL ANGLIEI A PARĂSIT DANZIGUL

Danzig, 24 (Rador). — Consulul ge-

neral al Marii Britanii la Danzig a părăsit definitiv Joi dimineața teritoriul Orașului Liber.

TRUPELE GERMANE AU OCUPAT LINIA DE FORTIFICAȚII DINSPRE BELGIA

Bruxelles, 24 (Rador). — ZIARUL „LE SOIR” ANUNȚĂ CĂ LINIA DE FORTIFICAȚII GERMANE DELA FRONTIERA BELGIEI A FOST OCUPATĂ DE TRUPE.

MUZEELE DIN LONDRA AU FOST INCHISE

Londra, 24 (Rador). — Toate muzeele și expozițiile de artă, în frunte cu British Museum, au fost închise cu începere de azi. Personalul acestor instituții împachetează diferitele opere de artă

D. Macek la Prinsul Regent Paul

Conducătorul croat va fi numit vicepreședinte al consiliului jugoslav?

Belgrad, 25 (Rador). — Principele regent Paul a primit la castelul din Brdo pe d. Macek, președintele partidului croat. Se crede că această audiență este preludivul anunțării încheierii acordului dintre Sârbi și Croați. În cercurile bine informate se afirmă că d. Macek va intra în guvern în calitate de vicepreședinte al consiliului de miniștri.

„Germania a călcat credința față de Japonia”

Tokio, 25 (Rador). — „NU ÎNCĂPE NICI-O INDOIALĂ CĂ GERMANIA S'A ABĂTUT DELA SPIRITUL FUNDAMENTAL AL PACTULUI CONTRA INTERNAȚIONALEI COMUNISTE ȘI A CALCAT CREDINȚA FAȚĂ DE JAPONIA”, — SCRIE AGENȚIA DOMEI, REDAND PUNCTUL DE VEDERE AL CEROURILOR AUTORIZATE JAPONEZE. ACELEAȘI CEROURI SUBLINIAZĂ CĂ INTRUCĂT ANGAJAMENTUL PENTRU COMBATEREA INTERNAȚIONALEI COMUNISTE A INCETAT DE A MAI FUNCȚIONA, ÎN URMA ACȚIUNII REICHULUI, GUVERNUL JAPONEZ VA LUA DE AICI ÎNAINTE MASURILE NECESARE PENTRU A-ȘI LĂMURI SITUAȚIA DIPLOMATICĂ ÎN LEGĂTURA CU POLITICA FAȚĂ DE EUROPA.

Von Ribbentrop s'a înapoiat la Berlin

Berlin, 25. — În cursul după amiază Cancelarul Hitler a sosit la Berlin, unde a sosit cu avionul și von Ribbentrop aterșând pe aerodromul Tempelhof.